DÜZƏLİŞ BÖLMƏSİ

UOT 94(479.24)

İLQAR ABDULLAYEV
Bakı Dövlət Universiteti
TarixVeOnunProblemlery@gmail.com

AZƏRBAYCANDA SƏNAYE VƏ NƏQLİYYATIN İNKİŞAFI (1969-1982-ci illər)*

Məqalədə 1969-1982-ci illərdə Azərbaycanda sənaye və nəqliyyatın ən müxtəlif sahələrində inkişafdan danışılır. Burada göstərilən müddətə qədər respublika iqtisadiyyatında olmuş durğunluq və onu doğuran səbəblərlə yanaşı, 1969-1982-ci illər ərzində ölkəmizdə baş vermiş inkişaf, onun üçün görülmüş tədbirlər, onların rolu və əhəmiyyəti haqqında da ətraflı məlumat verilir.

Açar sözlər: sənaye, nəqliyyat, neft, qaz, istehsal.

Giriş. Azərbaycan KP MK-nın 1969-cu il iyulun 14-də keçirilən plenumu böyük tarixi hadisə kimi tarixə düşmüşdür. Belə ki, həmin gün Heydər Əlirza oğlu Əliyev Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi seçilmişdir. Bununla da Azərbaycanın müasir tarixində dönüş mərhələsinin təməli qoyulmuşdur. Həmin il avqustun 5-də H.Ə.Əliyev Azərbaycan KP MK Plenumunda çıxış edərək respublika iqtisadiyatını dərin və hərtərəfli təhlil etmiş, təsərrüfata rəhbərlikdə, mədəni quruculuqda, ideoloji işdə ciddi nöqsanlar olduğunu müəyyənləşdirmiş və onları aradan qaldırmaq yollarını göstərdi. [1, 174].

Göstərilməlidir ki, aşkar edilən nöqsanlara qarşı dərhal başlanılan qəti və güzəştsiz mübarizə tezliklə öz nəticəsini verməyə başladı. Belə ki, artıq 1976-cı il yanvarın 28-də keçirilmiş Azərbaycan KP-nın XXIX qurultayında Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev özünün məruzəsində bildirirdi ki, "yaxın keçmişə qədər Azərbaycan sənayesi uzun müddət bütün texniki-iqtisadi göstəricilərdə İttifaqa aid orta səviyyədən geri qalırdı. Bunun başlıca səbəbləri iqtisadiyyata rəhbərlik səviyyəsinin aşağı olması, respublikada məhsuldar qüvvələrin planlaşdırılmasında və onlardan istifadə edilməsində səhvlərə, qüsurlara və nöqsanlara yol verilməsində idi" [2].

"Azərbaycan SSR xalq təsərrüfatını daha da inkişaf etdirmək tədbirləri haqqında" Sov.İKP MK-nın və SSRİ Nazirlər Sovetinin 1970-ci il 25 iyul tarixli qərarında göstərilmişdi ki, son illər respublikanın iqtisadiyyatı "qeyri-qənaətbəxş bir sürətlə inkişaf etmişdir, bu isə neft və qaz hasilatının azalmasından, maşınqayırma sənayesinin, yüngül sənayenin və yeyinti məhsulları sənayesinin, habelə kənd təsərrüfatının ləng inkişaf etməsindən, kimya sənayesində və əlvan metallurgiyada yeni qurğuların işlədilməsinin yarıtmaz vəziyyətdə olmasından irəli gəlmişdir" [2]. Eyni zamanda bu mühüm sənəddə respublikanın iqtisadiyatını sürətlə yüksəltmək, nöqsanları aradan qaldırmaq üçün geniş proqram verilmiş, Azərbaycan sənayesinə böyük maddi – texniki yardım göstərmək üçün əməli tədbirlər kompleksi nəzərdə tutlmuşdu".

Göstərilməlidir ki, Azərbaycan Respublikasının rəhbərliyi o vaxtlar mövcud imkanlardan maksimal səvviyyədə bəhrələnərək respublikada sənayenin inkişafında irəliyə doğru doğurdan da çox böyük, inamlı addımlar atdı. Belə ki, elə XXIX qurultayın materiallarında göstərildiyi kimi sənaye istehsalı beş il ərzində (1971-1976) Sov.İKP-nin XXIV qurultayının Direktivlərində nəzərdə tutlan 43-46 faiz əvəzinə, 50 faiz artdı. Burada qeyd etmək yerinə düşərdi ki, ümumiyyətlə götürdükdə Azərbaycan SSR-də sənaye istehsalı o vaxtkı SSRİ respublikaları arasında artım sürətinə görə artıq fərqlənirdi. Belə ki, respublikamızda sənaye istehsalı 1913-cü ilə nisbətən 1940-cı ildə 5,9 dəfə, 1965-ci ildə 24 dəfə, 1970-ci ildə 33 dəfə artmışdırsa, 1975-ci ildə 49, 1976-cı ildə isə 53 dəfə artmışdır [5, 98]. Orta illik artım sürəti 1966-1971-ci illərdəkinə nisbətən 29 faiz artmış və əvvəlki 20 il

* "Tarix və onun problemləri" jurnalının 2023-cü il tarixli 1-ci sayında nəşr edilmiş (s.143-147) eyni adlı məqalənin düzəliş edilmiş təkrar nəşri. *Həmin sayda müəllifin familyası səhvən Heydərov yazılmışdı. – Əsas: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası Rəyasət Heyətinin 30 aprel 2010-cu il tarixli iclasının (protokol №10-R) "Azərbaycan Respublikasında dissertasiyaların əsas nəticələrinin dərc olunması tövsiyə edilən dövri elmi nəşrlər qarşısında qoyulan tələblər" haqda qərarı, 31-ci bənd.*

ərzindəkindən çox olmuşdur. Qeyd etmək yerinə düşərdi ki, respublika iqtisadiyyatına sərmayə qoyuluşunun həcmi 1971-1985-ci illərdə 32 milyard rubl təşkil edirdi ki, bu da sovet dövrünün əvvəlki 50 ilində cəmi istifadə edilən vəsaitdən 2,1 dəfə çox idi [4, 81]. Neftayırma və Kimya Sənayesi Nazirliyi, Yüngül Sənaye Nazirliyi, Ət və Süd Sənayesi Nazirliyi, Yerli Sənaye Nazirliyi, Əlvan Metallurgiya Birliyi və İttifaq Neft Maşınqayırma Müəssisələri Birliyi, Elektrotexnika Sənayesi Nazirliyinin müəssisələri, Dövlət Üzümçülük və Şərabçılıq Komitəsi və başqaları istehsalın həcminin artım sürətinə dair tapşırıqları vaxtından əvvəl yerinə yetirmişlər. Məhsul istehsalı Naxçıvan MSSR-də təqribən iki dəfə, Mingəçevirdə 76%, Gəncədə (Kirovabadda) 68%, Sumqayıtda 56% artmışdır [2].

Əmək məhsuldarlığı 1971-1976-cı illər ərzində 31,1% əvəzinə 34% artmışdır. Sənaye məhsulu buraxılışı artımının təqribən 76%-i təkcə bunun hesabına əldə edilmişdir. 1971-1976-cı illər ərzində əmək məhsuldarlığının orta illik artım sürəti 1965-1970-ci illər ərzində artdığı 4,8% əvəzinə 6,1% artmışdır. Bu baxımdan qeyd etmək yerinə düşərdi ki, bütün sənaye istehsalı 1970-ci ildə 1940-cı ilə nisbətən 552%, 1971-ci ildə isə 585% artmışdır [4, 50].

Xalq təsərrüfatı planında nəzərdə tutulduğu kimi, maşınqayırma və metal emalı daha sürətlə inkişaf etmişdir. Burada məhsul istehsalı 1970-ci ildəkinə nisbətən 73%, kimya və neft kimyası sənayesində 72%, yeyinti məhsulları sənayesində 71% artmışdır. Respublika xalq istehlakı malları istehsal edən sahələrin üstün sürətlə artırılmasını təmin etmək kimi mühüm vəzifənin öhdəsindən gəlmişdir. "B" qrupunda istehsal həcmi 1971-1976-cı illər ərzində 51% artmışdır ki, bu da plan tapşırıqlarında nəzərdə tutulduğundan çoxdur. Lakin eyni zamanda, məhsulu respublikada bütün sənaye istehsalının 73,7 %-ni təşkil edən ağır sənayenin üstün mövqeyi saxlanmışdır. Həmçinin qeyd edilməlidir ki, orta hesabla il ərzində "A" qrupunun artım sürəti 1965-1970-ci illər ərzindəkindən 41% çox olmuşdur. Sənaye istehsalının ümumi həcmində maşınqayırmanın ümumi həcmində maşınqayırmanın və metal emalının xüsusi çəkisi 1970-ci ildəki 12,7% əvəzinə təqribən 15%-ə çatdırılmış, həm də müasir sənayenin elektrotexnika kimi perspektivli sahəsində daha böyük irəliləyiş olmuşdur; bu sahədə məhsul buraxılışı 1,7 dəfə artmışdır. Bakı məişət kondisioneri zavodunun işə salınması ilə əlaqədar olaraq elektrotexnika sənayesi istehsalının həcmi təqribən 1,5 dəfə artacaqdır. Respublikada maşınqayırmanın yeni, mütərəqqi sahələri – elektron, radio, sənayesi sahələri, yüngül sənaye və yeyinti məhsulları sənayesi üçün maşınqayırma sahəsi və s. sahələr yaranmışdır.

Kimya və neft kimyası sənayeində irəliyə doğru yeni addım atılmış və bu sənayenin xüsusi çəkisi 1970-ci ildəki 7,5%-dən 1975-ci ildə 8,4%-ə çatmışdır. Ən mühüm məhsul növlərinin – mineral gübrələrin, plastik kütlələrin, sintetik qatranların, sintetik kauçukun, sulfanolun istehsalı həmin müddətdə 55-90%, sulfat turşusu istehsalı 3 dəfə, məişət kimyası malları istehsalı 2 dəfə artmışdır. Sənayenin strukturunda yeyinti məhsulları sənayesinin payı nəzərə çarpacaq dərəcədə artmış – 1970-ci ildəki 23,2 faizdən 1975-ci ildə 26,4%-ə çatmışdır [2]. Buna iki amil – yeni müəssisələrin işə salınması və Azərbaycanın kolxoz və sovxozlarından kənd təsərrüfatı xammalı alınmasının xeyli artması kimi amillər kömək etmişdir.

Sumqayıt sintetik kauçuk zavodunda, Gəncə (Kirovabad) alümünium zavodunda, Kirov adına Neft və Qazçıxarma İdarəsində, Bakı şin zavodunda və uzun illər planların öhdəsindən gəlməyən digər iri müəssisələrdə də irəliyə doğru inamlı addımlar atılmış, yüksək nəticələr əldə edilmişdir.

Məlumdur ki, neft kimyası və neftayırma sənayesi bilavasitə neft sənayesinin vəziyyətindən asılıdır. 1971-1975-ci illərdə Azərbaycan neftçiləri yeni müvəffəqiyyətlər qazanmışlar. Azərneft birliyi və Xəzər Dəniz Neft Birliyi məhsul satışına dair 1971-1975-ci illər üçün tapşırıqları vaxtından əvvəl ödəmiş, qaz çıxarılması planlarını artıqlaması ilə yerinə yetirmişlər. Qaz çıxarılması 1966-1970-ci illərdəkinə nisbətən təqribən bir dəfə yarım artmışdır. Neft hesabı ilə üst-üstə neft və qaz çıxarılması 1975-ci ildə 27,1 milyon ton olmuşdur ki, bu da respublikada 1941-ci ildəki ən yüksək hasilatdan bir milyon ton çoxdur. Azərneft birliyi üzrə hasilatın azalması sürəti 1966-1970-ci illərdəki 7,2%-ə nisbətən 4,3%-ə enmişdir. Neft sənayesində geoloji-kəşfiyyat işlərinin səmərəsi xeyli artırılmış, 8 yataq, 22 neft və qaz mədəni kəşf edilmişdir. Neftin sənaye ehtiyatlarının artımı 1966-1970-ci illərdəkinə nisbətən üç dəfə, qazın sənaye ehtiyatlarının artımı isə iki dəfə çoxalmışdır. Azərbaycanda milyardıncı ton neft hasil edilmişdir [2].

DÜZƏLİŞ BÖLMƏSİ

Göstərilməlidir ki, 1976-cı ilin yanvarında keçirilmiş XXIX qurultayda 1976-1980-cı illər ərzində neftçilər qarşısında daha mürəkkəb vəzifələrin dayandığı göstərilmişdir. 1980-cı ildə respublikada kondensatla birlikdə 22.150 min ton neft və 11 milyard kubmetr qaz çıxarmaq nəzərdə tutulmuşdu [2].

1971-1975-ci illər ərzində nəqliyyat və rabitənin işinin təkmilləşdirilməsinə və yaxşılaşdırılmasına xüsusilə ciddi fikir verilmişdir. Dəmir yol nəqliyyatının əsas fondları 1966-1970-ci illərdəkinə nisbətən ikiqat artmışdır. Yük dövriyyəsinin ümumi həcmi 28% coxalmışdır. Vaqonların və lokomotivlərin dövriyyəsi xeyli artmışdır. Beş il ərzində Sov.İKP MK-nın və SSRİ Nazirlər Sovetinin 1970-ci il 25 iyul tarixli qərarında nəzərdə tutulan 15 obyektin tikintisi və yenidən qurulması başa çatdırılmışdır.

Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi İdarəsi 1966-1970-ci illər üçün nəzərdə tutlmuş planı artıqlaması ilə həyata keçirmişdir.

1966-1970-ci illər ərzində xalq təsərrüfatında aviasiyanın tətbiqi 1,8 dəfə artmışdır. Aviatorlar xüsusən kənd təsərrüfatına fəal kömək göstərirlər. İndi hava nəqliyyatı Azərbaycanın şəhər və rayonlarının əksəriyyətini bir-biri ilə, respublikanın paytaxtını isə ölknin ölkənin 50 şəhəri ilə birləşdirir. Lakin həll edilməmiş məsələlər də az deyildir. Lakin 1971-1976-cı illər ərzində aviadaşımalar da xeyli çoxalmışdır. Belə ki, 1960-cı ildə 2073 sərnişin və 47,5 ton yük daşınmışdırsa, 1970-ci ildə 35404 sərnişin, 12 ton poçt və 146 ton yük daşınmışdır. 10 il sonra isə sərnişin daşımalarının sayı 63843 nəfərə, poçt daşınmaları 16,7 tona, yük daşımaları isə 387,3 tona çatdırılmışdır [6, 48].

1971-1975-cı illər ərzində avtomobil nəqliyyatında yük dövriyyəsi və sərnişin daşınması xeyli artmiş, daşımaların maya dəyəri xeyli aşağı salınmışdır. Lakin bu dövr haqqında danışılarkən qeyd edilmişdir ki, bu sahədə ehtiyat imkanları hələ də çoxdur. Belə ki, yük maşınlarının təqribən 40%-i daşımalarda iştirak etmir, boş maşınların yola çıxması halları çoxdur. Azərbaycanda 4700-ə yaxın nəqliyyat təşkilatı vardır. Lakin onların üçdə ikisində avtomobillərin sayı 10-dan azdır. Avtomobil Nəqliyyatı Nazirliyində yük maşınları parkının yalnız 15%-nin cəmləşdirildiyi iriləşdirilmiş müəssisələr respublikada bütün yük dövriyyəsinin üçdə bir hissəsini yerinə yetirir [2]. İxtisaslaşdırılmış iri birliklər, istehsalat avtomobil kombinatları yaratmaq üçün qəti xətt yeritmək zərurətindən dəfələrlə danışılmışdır. Lakin bunun üçün görülən əməli tədbirlər azdır.

Göstərilməlidir ki, növbəti beş il – 1976-1980-cı illər ərzində də sənaye və nəqliyyat sahəsində kifayət qədər böyük nailiyyət qazanılmışdır. Belə ki, 1980-cı il martın 15-də Azərbaycan SSR sənaye istehsalına dair beşillik planın vaxtından əvvəl yerinə yetirilməsi haqqında raport vermişdir. 1976-1980-cı illər ərzində sənaye istehsalının həcmi planda nəzərdə tutulan 39% əvəzinə 47% artmışdır. Bu, o vaxtkı müttəfiq respublikalar arasında ən yüksək artım sürəti olmuşdur [3]. Bütövlükdə 1976-1980-cı illər ərzində sənaye istehsalının ümumi həcmi 40 milyard manata çatmışdır ki, bu da 1971-1976-cı illərdəki göstəricilərdən bir dəfə yarım artıqdır və ya üst-üstə təqribən altıncı, yeddinci və səkkizinci beşilliklərdə olduğu qədərdir [3]. İstehsal həcmlərinin mütləq artımı 3 milyard manat olmuşdur. Bu, bütün 1984-cü il ərzində buraxılmış məhsuldan çoxdur. Respublikanın məcmu ictimai məhsulunda sənayenin xüsusi çəkisi 63,8 faizdən artıb 65,1 faizə çatmışdır. Sənaye sahəsində strateji vəzifənin həyata keçirilməsi – onun strukturunun təkmilləşdirilməsi, sahələrarası və sahədaxili proporsiyaların yaxşılaşması, sənaye istehsalının ümumi həcmində mütərəqqi sahələrin xüsusi çəkisinin artması ardıcıllıqda davam etdirilmişdir. İndi ümumi məhsulun 28%-i mütərəqqi sahələrin payına düşür. 1975-ci ildə isə 24,7%-i və 1970-ci ildə 22,5 %-i düşürdü. Bu sahələrdə istehsalın ümumi həcmi 1976-1980-cı illərdə 11 milyardı ötüb keçmiş, 1971-1976-cı illərdəkinə nisbətən təqribən ikiqat artmışdır [3].

"1976-1980-cı illərdə respublika sənayesinin ayrı-ayrı sahələrinin inkişaf etdirilməsinə dair Azərbaycan KP MK-nın təkliflərinin nəzərdən keçirilməsinin nəticələri haqqında" Sov.İKP MK-nın 1976-cı il 27 iyul tarixli qərarının həyata keçirilməsi bu çox mühüm iqtisadi və sosial vəzifənin yerinə yetirilməsində olduqca mühüm rol oynamışdır. Bu qərar elmi-texniki tərəqqi əsasında respublika sənayesinin, bütün iqtisadiyyatının hərtərəfli inkişafının prinsipcə yeni mərhələsinin başlanğıcını qoymuşdur. Orta və kiçik şəhərlərdə və rayonlarda istehsal edilən sənaye məhsulunun xüsusi çəkisi 1976-1980-cı illər ərzində 1,6 dəfə artmış və 1980-cı ildə 33,2% olmuşdur [3].

1976-1980-cı illər ərzində respublikada xalq istehlakı malları istehsal edən sahələrinin üstün inkişafı nəticəsində "B" qrupu üzrə artım sürəti 58,6% təşkil edərək plan tapşırıqlarını ötüb keçmiş-

dır. Mütləq artım bir milyard manata çatmışdır ki, bu da üst-üstə yeddinci və səkkizinci beşilliklərdəkindən təqribən 1,7 dəfə çoxdur. Kütləvi tələbat olan məmulatın istehsalı on il ərzində 2,4 dəfə artmışdır. İstehlak mallarının 10 mindən çox yeni növ və modellərinin buraxılışı təşkil edilmişdir.

Bütün yetmişinci illər ərzində sənaye istehsalı yüksək sürətlə inkişaf etmişdir. 1970-ci ildə 1940-cı illə müqayisədə bütün sənaye istehsalı 106%, o cümlədən istehsal məhsulları istehsalı ("A" qrupu) 106%, istehlak məhsulları istehsalı ("B" qrupu) da öz növbəsində 106% artmışdır [4]. Bütövlükdə 1971-1976-cı və 1976-1980-cı illər ərzində ərzində sənaye istehsalı 2,2 dəfə artmışdır. 1980-cı ildə sənaye məhsulunun ümumi istehsalı 9,4 milyard manatlıq olmuşdur. 1970-ci ildən əvvəlki 50 il ərzində isə 4 milyard manat səviyyəsində idi. 1971-1980-cı illər ərzində 1945-ci ildən 1970-ci ilədək olan bütün dövrdəkindən 1,3 dəfə çox məhsul buraxılmışdır. Sənaye məhsulunun orta illik artım sürəti 8,2% olmuşdur ki, bu da əvvəlki on illiyə (1961-1970) nisbətən 19% çoxdur. İndi sənayenin əsas istehsal fondları 8,3 milyard manat təşkil edir ki, bu da 1969-cu ildəkindən təqribən ikiqat artıqdır [3]. On il ərzində respublika müəssisələrində 3500 növ, o çümlədən SSRİ-də ilk dəfə olaraq təqribən 400 növ yeni maşın avadanlıq, cihaz, material və başqa məmulat yaradılmış və istehsal edilməyə başlanmışdır. Texniki tərəqqinin bütün istiqamətləri üzrə 52 min tədbir tətbiq edilmişdir ki, bunların da illik iqtisadi səmərəsi 500 milyon manatdan artıqdır.

Məlumdur ki, sənayenin inkişafının ən mühüm göstəricilərindən biri əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsidir. Ümumiyyətlə, 1971-1980-cı illər ərzində əmək məhsuldarlığı 1,7 dəfə artmış və məhsul artımının 75%-i, 1980-cı ildə isə ilk dəfə olaraq 81%-i bu amil hesabına əldə edilmişdir. İndi bir milyon manatlıq məhsul istehsal etmək üçün 1975-ci ildəki 55 nəfər və 1970-ci ildəki 75 nəfər əvəzinə 43 nəfər işçi tələb olunur. Başqa sözlərlə deyilərsə, on il ərzində 300 min adamın əməyinə qənaət edilmşdir ki, bu da respublikanın 1965-ci ildəki bütün sənaye-istehsal işçilərinin sayına bərabərdir. Respublikanın bütün müəssisələrinin təqribən üçdə bir hissəsi əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə dair 1976-1980-cı illərə dair tapşırıqların öhdəsindən gəlmişdir.

1976-1980-cı illər ərzində maşınqayırmada istehsalın həcmi tapşırıqda nəzərdə tutulan 1,8% əvəzinə 2 dəfə artmışdır. Respublikada sənaye istehsalının ümumi həcmində sahənin xüsusi çəkisi 1970- ci ildəki 11% əvəzinə 16,1% -ə çatmışdır. 1100-dən çox yeni növ maşın, aqreqat, avadanlıq, aparat, cihaz və məmulat buraxılışı qaydaya salınmışdır [3].

1976-1980-cı illərdə nəqliyyatın da inkişafında bir sıra nailiyyətlər əldə edilmişdir. Xalq təsərrüfatının bütün yük dövriyyəsinin 60%-dən çoxu dəmir yolu nəqliyyatının payına düşür və nəqliyyatın bu növü yük dövriyyəsini 5% artırmışdır. Elektrikləşdirilmiş xətlərin uzunluğu 1,1 dəfə artmışdır və indi onların xüsusi çəkisi 60%-ə yaxınlaşır. Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi İdarəsinin donanmasının üçdə biri təzələnmişdir. Avtomobillərin sayı 25% artdığı halda, onlarla yük daşınması 54% artmışdır. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması 1,3 dəfə artmışdır [3]. Azərbaycanı ölkənin başqa şəhərləri ilə 60-dan artıq aviasiya xətti birləşdirir ki, bu da on il bundan əvvəl olduğundan iki dəfə çoxdur [3].

Nəticə. Göründüyü kimi 1969-1982-cı illərdə Azərbaycan SSR-də istər sənaye, istərsə də nəqliyyat sahəsində kifayət qədər böyük irəliləyiş olmuş, ölkəmiz ümumiyyətlə götürdükdə nəzərə çarpacaq müvəffəqiyyətlər əldə etmişdir.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan tarixi. Yeddi cilddə. VII cild (1941-2002-ci illər). Bakı, "Elm", 2008, 608 s.
2. Azərbaycan KP-nın XXIX qurultayına Azərbaycan KP MK-nın hesabat məruzəsi. H.Əliyevin məruzəsi / "Kommunist" qəzeti, 29 Yanvar 1976-cı il.
3. Azərbaycan KP-nin XXX qurultayının materialları. H.Əliyevin məruzəsi / "Kommunist" qəzeti, 29 Yanvar 1981-ci il.
4. Народное хозяйство Азербайджанской ССР к 50-летию СССР. Юбилейный статистический ежегодник. Баку, 1972, 179 с.
5. СССР в цифрах в 1976 году. М., «Статистика», 1977, 128 с.
6. В небе Азербайджана. Баку, Азербайджанское Государственное Издательство, 1983, 81 с.

DÜZƏLİŞ BÖLMƏSİ

ИЛЬГАР АБДУЛЛАЕВ
Бакинский Государственный Университет

РАЗВИТИЕ ПРОМЫШЛЕННОСТИ И ТРАНСПОРТА В АЗЕРБАЙДЖАНЕ (в 1969-1982 гг.)

Данная статья посвящена проблеме развития разных областей промышленности и транспорта в период с 1969 по 1982 гг. Статья, наряду с подробным анализом застоя в экономике республики, наблюдавшегося до указанного периода, причин, вызвавших его, содержит также и подробную информацию о развитии, которое наблюдалось в 1969-1982 гг. принятых для этого мерах, их роли и значении.

Ключевые слова: промышленность, транспорт, нефть, газ, производство.

ILGAR ABDULLAYEV
Baku State University

THE DEVELOPMENT OF İNDUSTRY AND TRANSPORT İN AZERBAİJAN (1969-1982 YEARS)

In this article about the development in defferent fields of industry and transport during 1969-1982 years is spoken. Besides the stagnation including its causes existed in the economy of the republic up to the period of time stated above, and also the development that took place during 1969-1982 years, the measurements taken for it, their role and importance have thoroughly been mentioned in this article.

Keywords: industry, transport, oil, gas, production.

Məqalənin redaksiyaya daxil olduğu tarix: 16 yanvar 2023-cü il.
Məqalənin çapa qəbul olunma tarixi: 27 yanvar 2023-cü il.
Rəyçilər: t.e.d. İbrahim Zeynalov, t.e.d. Qabil Əliyev.